

*Het is onzichtbaar, heeft vele gezichten en is zo onvoorspelbaar dat ieder zijn eigen werkelijkheid erbij bedenkt. Niets is meer zoals voorheen, alles wat voorspelbaar was is veranderd in een chaos van meningen en emoties waaruit waanvormige overtuigingen achterhaald worden door wetenschappelijke inzichten die op zichzelf voor meerdere uitleg vatbaar zijn. Ondertussen rijden grote bestelauto's af en aan om de bestelde pakketjes voor de deur op de grond te zetten, knikken ellbogen een groet en lopen gemaskerde burgers, alsof het de gewoonste zaak van de wereld is, liefst zo ver mogelijk uit elkaar door de winkel. En als er een wil passeren of te dichtbij komt, ontstaat een discussie, een handgemeen en soms zelf een venijnige woede-aanval. Ieder die het toch al niet zo moet hebben van al te veel contact, lijkt er gemakkelijker in te berusten dan de sociaal ingestelden voor wie structuur en contact tot de dagelijkse voeding hoort. Bij hen leidt huidhonger tot eenzaamheid, ontwrichting en hier en daar wordt een diagnostisch label geplakt. Straks zullen in de grote bijbel van psychiatrische beelden nieuwe termen ontstaan. Vermijdingscontact, contactvrees, contactarmoede, contact-trauma, bloedeloos contact, derealistisch contact, contactfobie, contactangst, contactinzinking.*

Het zou een hoofdstuk uit een nieuw roman kunnen zijn, het tijdperk waarin we thans met elkaar zijn aanbeland. Het coronavirus heeft de samenleving in zijn greep en zal haar voorlopig niet meer loslaten. Uit verschillende bronnen, waarover u in dit nummer kunt lezen, wordt gemeld dat een bepaalde groep mensen gedijt bij de sociale rust die ons wordt opgelegd. Anderen raken van het spoor, zeker jeugdigen en jongeren die school en vrienden meer moeten ontberen dan hun lief is. In dit nummer nemen een aantal auteurs ons mee hoe we dit nieuwe tijdperk moeten duiden.

Jaap van de Hoef en Ytsje Ploeg verbinden ervaringen uit het verleden, De Spaanse Epidemie, met het huidige corona tijdperk en laten zien dat de leuze die destijds opging, nog steeds geldt: 'mensen moet voor hun welzijn iets te doen te hebben, iets om van te houden en iets om voor te hopen'. Een hoopvol betoog waarin er zelfs sprake blijkt te zijn van Posttraumatische Groei. Aansluitend op dit artikel laat Inki de Jonge van het Dagblad van het Noorden in de rubriek *Uit den Lande* zien hoe verschillende cliënten deze tijd ervaren. Haar bijdrage *Uit het lood in lockdown* is overgenomen uit het Dagblad van het Noorden. Het laatste artikel waarin corona centraal staat, is van de hand van Andre Zuiderveld en Ytsje Ploeg.

In *Het huis met twee gezichten* beschrijven zij dat ondanks de verwachte toename van huiselijke problematiek ten gevolge van het verplicht thuis studeren en werken, nog redelijk meevalt. Hun conclusie voor de derde golf voor de hulpverlening is het belang van *outreaching- en systemisch werken, kennisverbreding en het onderhouden van de ketenzorg*.

Bauke Koekkoek e.a. hebben onderzoek gedaan hoe er beter omgegaan kan worden met de meldingen over verward gedrag. Nu lijken alarmnummer 112 en de politie zwaar belast te worden en dat zou volgens de auteurs door een ketenbreed meld- en adviespunt beter kunnen.

Rianne Heidstra en Cindy Ziegerink vragen zich in *Nazorg en empowerment* af hoe een nazorgtraject voor EPA-cliënten eruit zou moeten zien wanneer empowerment daarin centraal zou staan. zij zien daarin ook een rol voor de zorgverzekeraar weggelegd. Onze eigen redacteur Frans van der Lem brengt met zijn bijdrage *Meditatiehypnose- Een waardevolle toevalstreffer?* duidelijkheid in de zoektocht naar onderscheid en samenhang tussen Mindfulness & Hypnose. Het laatste artikel in deze SP is van de hand van Linda Veenstra en Sanne Edema. In *Voeding in relatie tot een depressie als ondersteuning in het proces van empowerment* houden ze een gloedvol betoog voor een groter belang voor voeding- en leefstijladviezen bij de behandeling bij depressie.

De redactie heeft bij het samenstellen van dit nummer extra tijd gehad vanwege het verschijnen van het boek *Sociaal Kapitaal* dat u als lid vorige maand mocht ontvangen. De redactie is benieuwd wat u van dit boek vindt en ziet reacties graag tegemoet.

Door de extra tijd is de boekenrubriek deze keer goed gevuld met recensies over *Steven Hayes "De kracht van psychologische flexibiliteit"*, *Evelien Tersteeg "Onzichtbaar onvermogen"*, *Damiaan Denys "Het tekort van het tevel"*, *Martin Appelo (H)Echt niet*, *Jack Jenner "Interventies in de psychiatrische praktijk"*, *Lize Spit "Ik ben er niet"* en *Marieke Lucas Rijneveld "Mijn lieve gunsteling"*.

In de rubriek *Dichterbij*, waarin met een reflectieve blik de praktijk centraal staat, treft u de volgende bijdragen aan: *Zieners van bellevue* door Frans van der Lem, van zijn hand eveneens de gedichten *Woorden, Stilte en Achter de façade*, *Henk en ZCP in de zorg* door Ron Naaijer, *De leerlingen van juffrouw Godelieve* door Godelieve van Zijl en *Het is voorbij, Ongewenste gedachten en Wanneer het nooit meer kerst zal zijn* door Gerard Lohuis.

*Toen we eind december 2021 terug keken, bleek dat het DBC-denken door een antivirale behandeling opgeschoond was. Net zoals het coronavirus dacht de werkelijkheid te ontwrichten en uiteindelijk door het vaccin gefopt en uitgeschakeld werd, zo bleek 2021 het jaar waarin de GGZ zichzelf bevrijd had van het belastingstelsel-denken. In dit laatste had iedere wantrouwende ambtenaar door paranoïde regelgeving onschuldige mensen voor hun leven beschadigd en was zelfs de rechterlijke macht schuldig door hun blinde vlek en on-kritische reflectie vanwege hun eigen institutionele partijdigheid. Nee, de GGZ had lessen getrokken en door hun opschonende zelfreflectie het DBC-stelsel ten grave gedragen. Niet voor niets was de vraag in 2021 naar meer SPV'n groter dan ooit. De werkelijkheid bleek teruggekeerd in de GGZ. De auteurs van Essen en Ekkers hadden hun Sociaal Kapitaal niet voor niets geschreven.*